

בית משפט השלום בראשון לציון

צ"א 19819-12-13 מדינת ישראל – יאח"ה נ' אברהם לביא

לפני:

כבוד השופט גיא אבנון

המבקשת:

מדינת ישראל – יאח"ה, להב 433

נגד

המשיב:

אברהם לביא – ת"ז 029441052

בשם המבקשת:

רפ"ק אסף שוען

בשם המשיב:

עו"ד צבי ואתורי

החלטה

נפקות התעלמות צד להליך מהחלטה שהורתה לו להתייצב לדיון.

רקע וטיעונים

1. הרקע להחלטה מפורט בהחלטותיי מיום 9.1.20 ומיום 14.1.20 (להלן בהתאמה: ההחלטה הראשונה, ההחלטה השנייה). בתמצית: עסקינן בבקשת המדינה להאריך תוקף צווי תפיסה. בהחלטה מיום 29.12.19 קבעתי כי מצאתי להידרש לנוכחותו של המשיב לצורך דיון בבקשה, וכי מועד לדיון ייקבע בכפוף להתחייבותו להתייצב בעצמו לדיון. המשיב, אשר יצא את הארץ לפני כשבוע שנים (יום אחד לפני פתיחת החקירה הגלויה) ולא שב מאז, העלה (באמצעות בא כוחו) שלל נימוקים לסירובו להתייצב לדיון. התנגדותו נדחתה מהנימוקים המפורטים בהחלטה הראשונה, אשר בסופה שבתי והוריתי למשיב להודיע האם בדעתו לקיים את ההחלטה ולהתייצב בעצמו בבית המשפט, שאז ייקבע מועד לדיון. המשיב הודיע כי אין בדעתו לקיים את החלטת בית המשפט ולהתייצב לדיון, ובנסיבות אלה נעתרתי (בהחלטה השנייה) לבקשת המדינה והוריתי על הארכת תוקף צווי התפיסה למשך 180 ימים נוספים. בסיפא להחלטה השנייה שבתי והבהרתי כי "למען הסר ספק, המשיב רשאי בכל עת לשוב ולבקש עיון חוזר בהחלטה, ככל שיודיע על כוונתו להתייצב לדיון".

בית משפט השלום בראשון לציון

צ"א 19819-12-13 מדינת ישראל – יאח"ה נ' אברהם לביא

2. ביום 27.2.20 התקיים דיון בערר שהגיש המשיב לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, ובסיומו הורה בית המשפט, כבוד השופט ע' דרויאן-גמליאל, כך (ע"ח 20-02-27178):

"לא הסתרתי דעתי במהלך הדיון, אמנם דעה זו לא גובשה לחלוטין, אולם נותר עניין אחד מקדמי לדון בו, והוא עניין מיצוי זכות הטיעון של הסנגור המלומד עבור מרשו. אדגיש, כי אינני קובע עתה דבר לעניין סמכות בית המשפט לדון בעניין ללא נוכחות צד שנוכחותו נדרשה על ידי בית המשפט, אלא אך ורק לשאלה המקדמית של מיצוי זכות הטיעון לעניין המשמעות של העדרו של צד. ליתר ביטחון, אבקש מבית המשפט קמא למצוא מועד ביומנו העמוס על מנת שהסנגור המלומד יוכל לשטוח טיעונים בעל פה, בנוסף על תמצית טיעוניו בכתב שכבר הוגשה, לשאלה אחת ויחידה – מה הנפקות של אי קיום הוראת בית המשפט בדבר התייצבות העורר עצמו. פשיטא, שאינני מדריך את שיקול דעתו של בית המשפט קמא".

3. כמצוות בית המשפט המחוזי, בו ביום נקבע מועד לדיון בסוגיה: נפקות אי קיום הצו שהורה למשיב להתייצב לדיון. מועד הדיון נדחה פעמיים, הראשונה לבקשתו של ב"כ המשיב, והשנייה בשל מצב החירום. ביום 11.5.20 התקיים דיון – למען הסר ספק – בהיעדרו של המשיב.

לא אחזור על טענותיו של ב"כ המשיב, אשר חלקן חרגו מהמסגרת הדיונית שנקבעה בהחלטת בית המשפט המחוזי. בקצרה, לשיטתו אין בנמצא הוראת חוק המאפשרת לבית המשפט ליתן החלטה מבלי לקיים דיון תוך שקילת טענותיו של המשיב לגופה של בקשה, וזאת גם אם המשיב פעל בניגוד להוראת בית המשפט, עשה דין לעצמו ולא התייצב לדיון. ב"כ המשיב הפנה לפסיקה התומכת, לדעתו, בטיעוניו. כן העלה ב"כ המשיב נימוקים חדשים המונעים מהמשיב, כך לשיטתו, להתייצב לדיון: האחד – מצב החירום, השני – המשיב מנוע מלעזוב את מקום מגוריו בארצות הברית מנימוקים שלא ראה להציג לבית המשפט, ושלטענתו ידועים למבקשת. נערכה הפסקה בדיון על מנת לברר האם כצעתה, ולאחריה הודיע ב"כ המבקשת כי ליחידה החוקרת לא ידוע דבר וחצי דבר על מניעות של המשיב לצאת את גבולות ארצות הברית. ב"כ המבקשת שב והפנה להחלטה הראשונה על נימוקיה.

בית משפט השלום בראשון לציון

צ"א 19819-12-13 מדינת ישראל – יאח"ה נ' אברהם לביא

דיון

4. לאחר שנתתי דעתי לטיעוניו של ב"כ המשיב, לא מצאתי לשנות מהחלטותיי הקודמות. אבהיר. בפתח הדברים, בל נשכח כי ההליך בערר טרם הסתיים, וכי הדיון הוחזר לפתחי בסוגיה מתוחמת שנקבעה על ידי בית המשפט המחוזי: נפקות אי קיום ההוראה בדבר התייצבותו של המשיב לדיון.

לטענת ב"כ המשיב, בית המשפט איננו מוסמך להתעלם מטיעוניו של המשיב (לגופה של בקשה), גם אם האחרון הפר ברגל גסה את החלטת בית המשפט המורה לו להתייצב לדיון. מכאן, לשיטתו של ב"כ המשיב, השאלה האם צווי בית המשפט יקוימו, אם לאו, נתונה באופן בלעדי לגחמותיו של המשיב: ירצה – יקיים הצו, לא ירצה – יופר הצו. ועוד לשיטתו, אין לבית המשפט סמכות להשפיע על קיום הצו, הואיל וממילא בכל מקרה חובה עליו לקיים דיון לגופה של בקשה ולשקול את טיעוניו של המשיב, אם התייצב ואם לאו.

5. צודק ב"כ המשיב בטענתו כי ישנם הליכים בהם חלה חובה לאפשר את נוכחותו של צד בבית המשפט (למשל: בקשה להארכת מעצר, בקשה להארכת תוקף תנאי שחרור, ניהול משפט פלילי וכו'). לא למותר להזכיר בהקשר זה את הוראת סעיף 126 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, כי "באין הוראה אחרת בחוק זה לא יידון אדם בפלילים אלא בפניו". כן צודק ב"כ המשיב בטענתו, כי מתן זכות טיעון לצדדים היא בגדר עקרון יסודי בשיטתנו המשפטית, וראו בש"פ 4586/06 ניסים חלידו נ' מדינת ישראל (22.8.06, פסקה 7).

6. מטעמים אלה, של מתן זכות הטיעון למשיב, נשמרה לו זכותו לקיים דיון בבקשה לגופה, כאמור בהחלטותיי. מנגד, לא ראיתי לאפשר למשיב לעשות דין לעצמו ולהגדיר את האופן בו ינוהל הדיון. רוצה לומר, בניגוד לטענת ב"כ המשיב, בית המשפט לא ענש את המשיב בקבלת בקשת המדינה. בית המשפט אף לא חייב את המשיב להתייצב לחקירת משטרה (הגם שניתן גם ניתן לחייב חשודים להתייצב לחקירה, ואף לאכוף זאת בצו מעצר שיוצא בהיעדרם, במקרים המתאימים). כל שנעשה הוא שימור המצב הקיים, הארכה זמנית של תוקף הצווים, תוך דחיית הדיון עד אשר ייאות המשיב לקיים את הוראת בית המשפט ויתייצב לדיון, או אז יתקיים דיון לגופה של בקשה, הא ותו לא. קבלת עמדתו של ב"כ המשיב תאפשר לצד להליך לעשות ככל

בית משפט השלום בראשון לציון

צ"א 19819-12-13 מדינת ישראל – יאח"ה נ' אברהם לביא

העולה על רוחו, להתעלם מהחלטות בית המשפט, ולקיים דיונים "בשלט רחוק", גם אם בית המשפט הורה אחרת. כזאת לא ניתן לקבל.

7. הערה בטרם סיום: אשר לטענה בדבר מניעות של המשיב לצאת את גבולות ארצות הברית, זו הועלתה בעלמא, באופן בלתי מבוסס, כזה שאיננו מאפשר בדיקתה. אשר למצב החירום, ברי כי לא בעטיו נמנע המשיב מהתייצבות בבית המשפט, וממילא נראה כי לא ירחק היום בו ניתן יהיה לשוב ולקיים טיסות סדירות ברחבי הגלובוס, לרבות אל תוך תחומי המדינה וממנה. ממילא, מדובר בטיעונים החורגים מהמסגרת הדיונית שנקבעה על ידי בית המשפט המחוזי.

לנוכח המקובץ לעיל, אין שינוי בהחלטותי הקודמות.

ניתנה היום, י"ח אייר תש"פ, 12 מאי 2020, בהיעדר הצדדים, ותישלח אליהם.

גילא אבנון, שופט